

Bir şairin her şiirini sever misiniz, bilemem ama sanki onlarca yüzlerce şiiri arasında sizi şak diye yakalayan bir şiirin tümü ya da birkaç dizesi en olmadık zamanınızda bir yerinizden yakalar, siz yaşadıkça sürmene bıçağının yürek başınızda açtığı derin, silinmez bir iz gibi, durmadan zonklayan bir yaranın kendini hatırlatması gibi hatırlatır durur dizelerini. Önce, o sizi sarıp sarmalayan dizelerdeki aromanın farkında bile değilsinizdir, sizin için sadece bir şiirdir, önce okuduğunuz bir şiirden sonra gelen, uygulandığınız, hüznlendiğiniz, öfkelendiğiniz bir şiirdir sadece. Dilinize pelesenk etmediğiniz, olur olmaz yerde mırıldanmadığınız, özel bir çağrışımı da olmayan sadece bir şiirdir. Şiir hayatı mı yakalar, hayat şiiri mi yakalar gibi pek derin bir felsefi bilgiye sahip değilim, bilemem ama işte o an hiç beklemediğiniz o an beyniniz kapılarını açar ve içeri daha önce samimiyetiniz olmayan, sadece simaen tanıdığınız bir misafir girer içeri... Biraz hüzün, biraz keder kokan o an...

“ O an mı”?

“Evet, o an, biraz hüzün, biraz keder kokan o tanışma an’ı”.

“Bu küfür küfür değil, bu küflü rüzgâr,

Bu silsilesini siktiğimin yerinde,

Bir sen eksiktin ay ışığı

Gümüş bir tüy dikmek için manzaraya”

Manzara, tutuklu bulunduğunuz cezaevinden sürgüne giderken, sürgünlerin ikişer ikişer birbirlerine kelepçelenerek kışın ayaza çalan bir akşam karanlığında sürüklercesine içine itilerek istif edildiği, beş altı kişilik ring aracında toplam sayımız yirmi yedi kişi. Daha şimdiden kelepçenin sıkıldığı bileklerimize kan oturdu, acıtıyor. Araba yola çıktı. Şehrin ışıkları ölgün, şehirde yas var sanki. Duyulan sadece tek tük araç kornalarının sesi... Kesik, kesik... Düüütt, düütt... Dışarda hayat belirtilerinin varlığını hissetmek istiyorum, ses, ışık, hiçbir emare yok. Tek belirti araç kornalarının kesik kesik sesleri... Şu şoförler daha uzun çalsa kornalarını, hatta hiç kesmeseler... Ring aracında kimsenin ağzını bıçak açmıyor... Nereye götürülüyoruz? Herkesin birbirlerine değil ama derin sessizlik içinde kendisine sorduğu soru bu... Ben de aynı soruyu soruyorum, nereye götürülüyoruz? İdam edilmeye götürülen arkadaşlarımız önce bizden uzaklaştırılıp bilmediğimiz bir yerlere götürülmüşler sonra da asılmışlardı. Necdet’i, avukat görüşünde sessizce selamlaştığımız günün ertesi götürmüşlerdi de bir hafta sonra asılmışlardı ya... Hım, bizi de bilmediğimiz bir yere götürüyorlar, götürüldüğümüz yer de asacaklar galiba... Kimse bilmiyor, belki de kimse bilmeyecek, örtbas edecekler... Belki de cesedimiz ailelerimize bile teslim edilmeyecek... Sorulduğunda “ biz de kaydı yok” diyecekler. Sahi, kaybedilen arkadaşlarımızın sayısı kaçtı, çetele tutmak da aklıma gelmemişti ki... Götürüldüğümüz yer nasıl bir yer acaba... Kıraç, etrafı kül rengi tepelerle çevrili, pek insan ayağının basmadığı, kimselerin göremeyeceği bir koyaktır belki... Ya da bak bu akla daha yatkın, sık, kocaman meşe ağaçlarının olduğu dağlık bir yere götürüp belki de topluca kurşuna dizecekler...

İp mi, kurşun mu?. Yüzüm asılıyor, sanki seçme şansım var...

Yok, canım içimizde beş tane de adli mahkûm var, onları niye kurşuna dizesinler ki... Adamlar, uyuşturucudan gelmiş, kavgadan, gürültüden, yaralamadan gelmiş... Yok, yok bu olasılık daha uzak. Muhtemelen adli mahkûmları gittiğimiz her neresi ise oranın cezaevine teslim edip, ondan

sonra bizim defterimizi dürecekler... Hepimizin mi, topluca yani... Yoksa içimizden seçecekler mi? Herkes kendi sessizliği içinde aynı soruyu kendilerine soruyor mudur acaba, yoksa yalnızca ben miyim? Herkes birbirinin gözünün içine bakıyor, kimsenin nereye götürüldüğümüze ilişkin bilgisi yok. Bindik bir alamete, gidiyoruz kıyamete... Kıyametin bile bir adı, adresi olmalı, bizim adresimiz yok. Ringin içine göz atıyorum. Herkes yapışkan ikizler gibi birbiri üstüne binmiş, yapışmış birbirine... Kimsede ses yok, sadece aracın motor gürültüsünü duyuyoruz. Sessizliği yırtmak istiyorum. İşi şamataya vuruyorum, bir iki matraklığıma tepki veren kimse yok, boşa gitmesin diye kendi matraklığıma kendim gülüyorum. Kendim söyleyip kendim dinliyorum. Kendinizin konuşup kendinizin dinlediği, bütün kulakların sağır, gözlerin kör, kalplerin nasırlaşmış olduğu an. Sizi duyacak bir kulak, varlığını hissedecek bir kalp, uzanacak bir el olmadığını en iyi yine siz bilirsiniz. Kendi kendinizin kalbi, vicdanı, gözü, kulağı olursunuz... Ne gam... Ne müthiş bir zenginliktir insanın kendi kendisiyle konuşması, gülmesi, öfkelenmesi... Sahi biz bu ringin içinde yirmi yedi kişiyiz de koca ülkenin hapisanelerinde, sorgu odalarında, kaçak yerlerinde, dağda bayırda kaç kişiyiz, sayısını bilen var mıdır? Hepsinin ceman yekûnu sizsiniz, onlar da sizin ceman yekûnunuzdur... Kaç kişi olursanız olun, siz tek kişisinizdir, tek kişi hepinizsinizdir. Biz hep aynı şarkıyı aynı tonda söyleriz, birbirimize söyleriz, kendimize söyleriz. Belki şarkılarımız toprakta tohum olur, bir gün gölgesinde çocuklar oynar, dallarımız yorgun yolculara gölgelik olur.

“Hangisi, ip mi, kurşun mu” ?

Son sözüm ne olacak. Şöyle okkalı bir meydan okuma... Mesela “Bizi yok etmek isteyen emperyalizme, bizi yutmak isteyen kapitalizme, insanlığın en büyük düşmanı faşizme karşı savaşı eriyim”..

Darağacına çekilen, kurşuna dizilen devrimciler bu meydan okumayı haykırdılar... Başka bir şey söylenmeli... Şöyle okka gibi ağır, küçümseyen, bakışlarıyla ezdiğin bir eylem...

Mesela “hastirin ulan cüceler”...

“Olmadı, cüce olanlar alınır”

“En kıdemlisinin yaklaşmasını isteyip yüzüne okkalı bir tükürük”. Ya da Charlie Chaplin’den ödünç alınma bir nanik...

Sahi, sandalyeyi bir çingene devirmiş, çingeneyi elinle itip sandalyeni kendin tekmelemen... Arkadaşlarımın yüzlerine bakıyorum, eminim aynı muhasebeyi yapıyorlar. “Savaştık ve yenildik, bizden sonrakiler elbet savaşmayı öğrenecekler. Onlar asmayacak, kurşuna dizmeyecekler, belki içlerinden gelmesede, yüzlerinize bakınca mideleri bulansa da öfkelerine teslim olmayacaklar, size insan olduğunuzu hatırlatacaklar... Kim demiş devrimcilik kolay iş diye. Onlar bu zoru başaracaklar, kimsenin burnunu kanatmayacaklar.

Mektup yazmama zaman bulabilir miyim acaba... Sinan büyümüş müdür”. Yakalandığımda on sekiz günlüktü. İşkencelere, meydan dayaklarına alışkındım da Annesi görüşe getirdiğinde yumuk yumuk elleriyle elma dişleyen oğlumun önünde dövülmem onuruma dokundu, bir daha görüşe getirilmesini istemedim.

Mektup yazmama zamanım olacak mı acaba?

Gözüm parmaklarıma takılıyor, sağ elimin başparmağıyla boşluğa bir şeyler yazıyorum

“Sevgili oğlum”...

İçimizden bir arkadaşın “yeter be, çok oldunuz ha” restli öfke patlamasına benzer sesi kasvetli havayı dağıtıyor. Tek kişinin “solo” öfke patlaması ansızın notasız, akortsuz koroya dönüşüyor.

“Jandarmaaaa...”

Mektubumun akışı kesiliyor. Sinan’ın kundakta gördüğüm bebekliği geliyor gözümün önüne... Yumuk yumuktaki elleri...

“Jandarmaaaa... Üstümüze mi işeyeceğiz, tuvalet ihtiyacı”... Sesler çoğalıyor, bir, beş on, yirmi yedi... Ringin içi bayram yerine döndü...“Jandarmaaaa...”

Sesimiz duyulmuyor, duyulmak istenmiyor, araç inatla durmuyor. Tekmeler konuşmaya başladı. Ringin tavanı, kasaları tekmeleniyor. Aracın durmasını sağlamak için her olanağı kullanan ellere, ayaklara kilitlemiş dillerin üstü açılmadık küfürleri yardıma koşuyor... Eminim bu gidişle biz bu ring aracını parçalar, atomlarına ayırırız. Herkes kelepçelerin kan oturduğu bileklerine bakmadan kitlesel eylemde...

Zink...Gacırttt...Çatırttt... Ani bir frenle birbirimizin üstündeyiz. Her birimiz bir yerlere, hepimiz birbirimizin üstüne savruluyoruz.

Bir yaz günü Aslan dayımın köyüne gitmiştim, çocuktum, ya da henüz ergen... Eyer tutmaz çıplak kısırağın boynuna yatmış, yelelerine yapışmışım. Rüzgâr gibi uçuyordu. Önüne gelen bir hendekten atlarken sırtından da beni attı... Ringin yeleleri yoktu, tutunamadım, bulunduğum yerden diğer arkadaşların üstüne fırladım. Böylesi bir abukluğa müstehcenliği ödüllendirilmiş birinci sınıf küfürlerle cevap verildi.

Ringin kapıları açılıyor. İkişer ikişer aşağı iniyoruz. Jandarmalar tam tekmil silahlarını üstümüze çeviriyorlar...

Bembeyaz kar... Hepimiz yol kenarındaki tarlalara yayılıyor, kasıklarımız patlayacak neredeyse... İhtiyacımızı giderdik... İşi uzun tutan arkadaşlar jandarmayı oyalıyorlar... “Daha bitmedi... Fısıltıyla diğer arkadaşlar uyarılıyor. “Ağırdan alın arkadaşlar, biraz hava alalım”...

Karın kalınlığı yarım metre, kimi yerlerde tümsekler oluşturmuş... Uzakta dağların dorukları incecik, bembeyaz çizgilerle birbirlerine bağlanıyorlar. Sanki bu fırsatı bekliyormuş gibi ay ışığı gözlerime saldırıyor, komiser Kemalın beni pusuya düşürüp üstüme çullanarak yakaladığı gibi çullanıyor üstüme, kıpırdayacak hal bırakmıyor, her tarafım, üstüm başım ay ışığı... Başımı kaldırıp aya dikiyorum gözlerimi... Ne Jandarmanın üstüme doğrulttuğu namlular umurumda, ne kelepçeli elleriyle ayakta ihtiyaçlarını gideren arkadaşların mırıltıları... Karın böylesine beyazlığını anladık da ay ışığının bin bir gece masallarına taş çıkartan bu görkemli davetini tarif edecek kelimeyi nereden bulacağım. ...Ay ışığı ile bembeyaz karın müthiş dansı... Birbirinin içinde, birbirine karışmış... Rüzgârla karın düeti. Renk ve ışık tasarımı ay ışığından...

“Bu küfür küfür değil, bu küflü rüzgâr”...

Acaba bileklerimize kelepçe takanlar doğanın bu müthiş gösterisinin farkındalar mıdır?

Otur diyorum arkadaşşıma, karın üstüne uzanıvermemizle başlayan sinkafalı küfürleri dipçiklerin bedenimize inmesi izliyor. İyi de kelepçeli ellerle uzanıvermek kolay da, kalkmak aynı kolaylıkla olmuyor. Ciddi ciddi kalkamıyoruz, beni alıyor bir gülme... Telaşla komutanlarını çağırıyorlar. Dipçiklendiğimizi gören arkadaşlar yetişiyor imdadımıza, kelepçeli ellerini uzatıyorlar, tutunarak kalkıyoruz. Gözüm ayda, ay ışığı gözüme doluyor, önümü göremiyorum, tökezledim. Bir Jandarma eri, yüzüme indireceğini düşündüğüm tüfeğinin dipçiğini kalkmam için destek olarak uzattı... O Jandarmanın yüzündeki ifadeyi gördüm ay ışığında, mahcuptu “özür dilerim, mecburum”...

Onlara öyle kolay kolay beni çiğneme fırsatı vermeyeceğim. Asılmanın, kurşuna dizilmenin ötesinde bir üçüncü seçenek daha var... Firar...

Yeter ki ay ışığı hep gözlerime üşüşsün...